

DATOS IDENTIFICATIVOS

Lingua e literatura: Galego

Materia	Lingua e literatura: Galego			
Código	V51G110V01505			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Caíño Carballo, Ana			
Profesorado	Caíño Carballo, Ana			
Correo-e	ana.cainocarballo@ceu.es			
Web				
Descrición xeral	Preténdese que o futuro docente posúa un dominio amplo de diversos aspectos da lingua e a literatura galegas. Ademais dun dominio lingüístico tamén se incide na formación literaria. A materia concíbese para profundar nos coñecementos lingüísticos impartidos en cursos anteriores e para achegar coñecementos sobre a literatura infantil e xuvenil galega, buscando fornecer o alumnado cos rudimentos necesarios para a comprensión e análise de textos literarios prosísiticos e poéticos.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión.
C43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
C45	Coñecer a tradición oral e o folklore.
C46	Comprender o paso da oralidad á escritura e coñecer os diferentes registros e usos da lingua.
C48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
C50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.
C51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo

D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Lideranza
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.		C46	D1 D3
Favorecer as capacidades da fala e da escrita.		C43	D1 D3 D11 D13 D15 D16 D17
Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita para mellorar as competencias orais e escritas e, especialmente, para mellorar a redacción de textos académicos.	A1	C43	D1
	A2	C44	D2
	A3	C46	D3
	A4		D9 D13 D15 D16 D17
Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente en galego		C44	D1
		C46	D2
		C48	D3
		C50	D9
			D13 D15 D16 D17
Coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua		B3	D1
		B6	D3
			D12
			D13
			D14
			D15
			D16
			D17
			D18 D19
Coñecer as liñas xerais da historia da lingua galega.	A1		D1
	A2		D2
	A3		D3
	A4		D13
	A5		D15
Coñecer os rudimentos teóricos para analizar a relación entre lingua e sociedade.	A1	B3	C48
	A3	B6	
	A4		
	A5		
			D1
			D2
			D3
			D7 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17

Coñecer a situación lingüística mundial multilingüe e multicultural.	A1 A3 A4 A5	B3 B6	C48	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19
Coñecer a tradición oral e o folclore	A1 A2 A3 A4 A5	B3 B6	C45	D1 D3 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19
Adquirir formación literaria	A1 A2 A3 A4 A5	B3 B6	C51	D1 D2 D3 D7 D8 D13 D15 D17 D21
Comprender o feito literario		B3 B6	C50 C51	D1 D3 D13 D15 D17 D21
Formar cara á lectura comprensiva, analítica e profunda dende a capacitación literaria e lectora			C43	D1
Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.	A2	B3	C48	D1 D7 D8 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19
Relacionar a situación lingüística de Galicia coa situación lingüística mundial.	A2	B1 B3 B6	C48	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19

Coñecer a situación legal, a normalización e a normativización do galego.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B3 B6	C48	D1 D2 D3 D7 D8 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19
Fomentar a eliminación dos prexuízos lingüísticos tanto da escola como da sociedade.	A2 A3 A4	B3 B6	C48	D1 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19
Coñecer os rudimentos do comentario de texto.	A1 A2 A3 A4 A5	B3 B6	C50 C51	D1 D2 D3 D7 D8 D9 D13 D15 D16 D17 D21
Aplicar os conceptos lingüísticos e literarios á análise da realidade galega atendendo á súa especificidade.	A2 A3 A4	B3 B6	C43 C48 C51	D1 D2 D3 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D21
Coñecer a historia da literatura galega para saber contextualizar os textos que se comenten.	A1 A2 A3 A4 A5	B3 B6	C50 C51	D1 D2 D3 D7 D8 D13 D14 D15 D16 D17 D21

Contidos

Tema

1. Historia da lingua galega	1.1. A lingua galega na Idade Media. 1.2. A lingua galega nos Séculos Escuros. 1.3. A lingua galega no século XIX. 1.4. A lingua galega no século XX. 1.5. A lingua galega no século XXI. 1.6. Comentario de textos lingüísticos.
------------------------------	--

2. Lingua e sociedade

- 2.1. A linguaxe e a comunicación.
- 2.2. Unidade e variedade da lingua galega.
- 2.3. Lingua oral e lingua escrita.
- 2.4. A situación lingüística no mundo.
- 2.5. Os prexuízos lingüísticos.
- 2.6. Linguas en contacto: o caso galego
- 2.7. Bilingüismo e diglosia.
- 2.8. Interferencias lingüísticas
- 2.9. Normalización e normativización.

3. Tradición oral e folclore

- 3.1. A literatura popular de tradición oral.
- 3.2. Da tradición oral á escrita de autor.

4. Literatura

- 4.1. A linguaxe e a literatura.
- 4.2. A literatura galega na Idade Media.
- 4.3. A literatura galega nos Séculos Escuros.
- 4.4. A literatura no século XIX.
- 4.5. A literatura no século XX.
- 4.6. A literatura no século XXI.
- 4.7. O comentario de texto. Exemplos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	22	34	56
Traballo tutelado	14	34	48
Lección maxistral	14	30	44
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Corrección de actividades iniciadas na aula. Orientacións sobre os criterios para a elección de traballos que deben realizar. Aclaración de todas as dúbidas que expoña o alumnado. Exposición de traballos.
Traballo tutelado	Elaboración de textos orais e/ou escritos sobre algún aspecto concreto que se especificará na aula para os cales o alumnado deberá procurar información, manexar bibliografía, etc.
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices de traballos, exercicios ou proxectos a desenvolver polo estudiantado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou resolución de calquera dúbida referida aos exercicios e/ou traballos que se realicen. O estudiantado disporá de atención personalizada tanto nas horas de titoría que estarán publicadas no taboleiro do despacho da profesora (despacho B) como nas horas de traballo na aula.
Resolución de problemas	Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou resolución de calquera dúbida referida aos exercicios e/ou traballos que se realicen. O estudiantado disporá de atención personalizada tanto nas horas de titoría que estarán publicadas no taboleiro do despacho da profesora (despacho B) como nas horas de traballo na aula.
Traballo tutelado	Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou resolución de calquera dúbida referida aos exercicios e/ou traballos que se realicen. O estudiantado disporá de atención personalizada tanto nas horas de titoría que estarán publicadas no taboleiro do despacho da profesora (despacho B) como nas horas de traballo na aula.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
--	------------	---------------	---------------------------------------

Resolución de problemas	Resolución das actividades e prácticas propostas no desenvolvemento das leccións maxistras. - Comentarios de textos literarios - Prácticas relacionadas cos contidos teóricos dos bloques 1 e 2.	30	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B3	C43 C44 C46 C48 C50	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19
Traballo tutelado	Elaboración de traballos orais/escritos orixinais a partir de lecturas de libros, de artigos, de conferencias realizadas por poñentes de prestixio, etc. que permitan afondar ou complementar os contidos da materia. Estes traballos, así como a súa cualificación específica, serán indicados nas diferentes sesións de traballo.	30	A1 A2 A3 A4 A5	B1	C43 C44 C46 C48	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D13 D14 D16 D17 D18
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame oficial. Proba escrita.	40		B3	C46 C50	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D13 D14 D16 D17 D18

Outros comentarios sobre a Avaliación

O sistema de avaliación pretende facer ao alumnado participe do seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais procurárase unha **AVALIACIÓN CONTINUA** na que se terá en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final. A cualificación final do sistema de avaliación continua será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo as porcentaxes asignadas, tal como queda estipulado no cadro superior. Para aprobar a materia hai que superar os traballos e o exame. Mentres non se aprobe o exame non se sumarán as notas dos traballos tutelados e do traballo en clase. Aqueles alumnos que non aproben a materia na primeira convocatoria manteráselles a nota daqueles traballos/actividades superados, pero terán que realizar novamente o exame e os traballos/actividades non superados na segunda convocatoria.

AVALIACIÓN GLOBAL: Aquel alumnado que non asista a clase ou se ausente máis dun 20% do cómputo total das aulas impartidas (6 días, 12 horas) deberá acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido nos artigos 19 e 21 do Regulamento sobre Avaliación, a Cualificación e a Calidade da Docencia e do Proceso de Ensino do Estudantado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023. Todo traballo copiado, plaxiado ou realizado pola IA será cualificado cun 0. Descontarase 0,25 puntos por cada erro ortográfico.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bernárdez, C. L. et al., **Literatura galega. Século XX**, Edicións A Nosa Terra, 2001

Mariño, R., **Historia da lingua galega**, Sotelo Blanco, 1998

Roig Rechou, B. A (coord.), **Historia da Literatura Infantil e Xuvenil Galega**, Xerais, 2015

Tarrío Varela, A., **Historia da literatura galega. Aportacións para unha historia crítica**, Xerais, 1994

Villanueva, D., **El comentario del texto narrativo: cuento y novela**, Nosturm, 2006

Bibliografía Complementaria

Blanco, D., **Historia da literatura popular galega**, Publicacións da Universidade de Santiago de Compos, 1994

Costas, X. H. (coord.), **55 mentiras sobre a lingua galega**, Laiovento, 2009

Feixóo, X., **Gramática da lingua galega. Síntese práctica**, Xerais, 2004

FORMOSO, V, **Do estigma á estima: propostas para un novo discurso lingüístico**, Xerais, 2013

Monteagudo Romero, H., **Estudios de sociolingüística galega**, Xerais, 1995

Muriano Rodríguez, M., **Habitando historias : 10 experiencias arredor do libro e da lectura**, Galaxia, 2019

Núñez Singala, M., **En galego, por que non? Contra os prexuízos e simplificacións sobre a lingua galega**, Galaxia, 2009

Rodríguez Fer, C., **Comentario de textos contemporáneos**, Xerais, 1992

Vilavedra, D., **Historia da literatura galega**, Galaxia, 1999

Estas fontes serán ampliadas nas diferentes sesións de traballo,

---

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Didáctica da lingua e a literatura infantil/V51G110V01404

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua e literatura: Galego/V51G110V01505

Outros comentarios

En canto ao estudo da materia recoméndase:

- A asistencia continuada ás clases presenciais.
- A participación e a realización das tarefas prácticas que se propoñan.
- A dedicación responsábel e con rigor ao estudo da materia.

O horario de titorías da profesora poderá consultarse na porta do despacho B (segundo andar).

Cómpre que o alumnado colgue unha foto súa na plataforma CEUBlackboard.
